

OBRAZAC ISKAZA O PROCJENI UČINAKA PROPISA

Ministarstvo socijalne politike i mladih

ISKAZ

ZA NACRT PRIJEDLOGA OBITELJSKOG ZAKONA

Zagreb, 25. studenoga 2013. godine

1. PROBLEM

1. Usporednom analizom podataka iz Godišnjeg izvješća Ministarstva socijalne politike i mladih u području obiteljsko pravne zaštite u Republici Hrvatskoj za godine 2009., 2010. i 2011. godinu proizlazi utvrđeno stanje u područjima koja su uređena važećim Obiteljskim zakonom. Detaljan prikaz utvrđenog stanja nalazi se u privitku pod točkom 8. PRILOZI.
2. Porast broja presuda Europskog suda za ljudska prava protiv Republike Hrvatske, kao i predmeta koji su upućeni Europskom sudu za ljudska prava. (Pregled sudske prakse ESLJP protiv RH na području obiteljsko-pravne zaštite i zaštite osoba s duševnim smetnjama, Ured zastupnika RH pred Europskim sudom za ljudska prava, Zagreb, 20. veljače 2013.),
3. Prijedlozi izmjena Obiteljskog zakona temeljem analize primjene Obiteljskog zakona (NN 116/03, 117/04, 136/04, 107/07, 61/11) u proteklih 9 godina, Uprava za socijalnu politiku i podršku obitelji, Služba za statusno pravne poslove, drugostupanjski postupak i ugovaranje, od 24.7.2012. godine. Prijedlozi se temelje na analizi primjene Obiteljskog zakona u području rada drugostupanjskog rješavanja po žalbama izjavljenima protiv rješenja centara za socijalnu skrb u području upravnog nadzora nad radom centara za socijalnu skrb kada obavljaju poslove temeljem Obiteljskog zakona.
4. Prijedlozi Pravobraniteljice za djecu za izmjene Obiteljskog zakona, DPR-011-04/12-001, od 09. 05. 2012. Zbog čestog kršenja dječjih prava koji se pojavljuju u praksi što je uzrokovano nedovoljnom jasnoćom i nedorečenostima pojedinih odredaba važećeg Obiteljskog zakona.

Stoga se predlaže uvođenje novih odredaba i obiteljsko-pravnih instrumenata za područja:

1. BRAK I RAZVOD

Prema važećem Obiteljskom zakonu oficijozni postupak razvoda braka ne ostavlja dovoljno prostora za samostalno i sporazumno izvansudsko uređenje obiteljskih odnosa s djecom nakon razvoda. Stoga je prema uzoru na suvremene pravne sustave u Europi i svijetu potrebno razmotriti uvođenje novih i jačanje postojećih mehanizama kojima se omogućuje individualni pristup svakoj obitelji u procesu promjene njezine strukture zbog činjenice razvoda ili prestanka životne zajednice djetetovih roditelja.

2. ODNOSI RODITELJA I DJECE

1. Roditeljska skrb – Po nedostatku jasnih pravila u postojećem propisu o ostvarivanju zajedničke roditeljske skrbi stvara se široki prostor u kojem roditelji mogu s jedne strane izbjegavati svoje obveze, a s druge strane na štetu djeteta koristiti svoja prava te manipulirati djetetom, što ujedno i znatno opterećuje socijalni i pravosudni državni sustav.

Dosadašnje stanje ukazuje na potrebu konceptualnog definiranja instituta i sadržaja roditeljske skrbi prema Nacrtu preporuke Vijeća Europe o pravima i zakonskom statusu djece i roditeljskoj odgovornosti (2011), te suvremenim komparativnim europskim sustavima.

2. Susreti i druženja

Izraz susreti i druženje je preuzak, te se stoga taj izraz u skladu s komparativnim rješenjima i zahtjevima međunarodnog prava treba odrediti šire, odnosno razmisliti o povratku terminologije: „ostvarivanje osobnih odnosa“ iz Zakona o braku i porodičnim odnosima.

3. Mjere za zaštitu prava i dobrobiti djece

Mjera nadzora nad izvršavanjem roditeljske skrbi prema sadašnjem uređenju pokriva veliki raspon situacija i potreba, zbog čega postoji potreba uređenja različitih intervencija u obitelji:

a) Mjera stručne pomoći i potpore koja bi bila blažeg intenziteta i za koju se očekuje da će se upravo ova mjera izricati većem broju roditelja u odnosu na postojeći nadzor nad ostvarivanjem roditeljske skrbi i

b) Intenzivna mjera stručne pomoći i nadzora koja je istog ili većeg intenziteta od postojeće mjere nadzora nad ostvarivanjem roditeljske skrbi i koja predstavlja krajnju mjeru prije izdvajanje djeteta iz obitelji zbog čega se očekuje intenzivniji rad stručnjaka na procjeni potencijala, ali i motivacije roditelja za nužnu promjenu.

Zbog nedovoljno jasnih dosadašnjih odredbi te širokog prostora za manipulaciju djeteta te ugrožavanja djetetovih imovinskih interesa, potrebno je jasno određivanje **mjera za zaštitu imovinskih prava djece**.

3. POSVOJENJE

Dosadašnje stanje ukazuje na potrebu sustavnog uređenja područja posvojenja, posebno u okolnostima u kojima se posvojenje zasniva bez pristanka roditelja, što je potaknuto presudama Europskog suda za ljudska prava. Stoga je potrebno prvenstveno zakonski precizno urediti postupak davanja pristanaka na posvojenje kao i pravne posljedice koje proizvodi pristanak roditelja na posvojenje.

S druge strane u okolnostima u kojima roditelj neopravdano odbija dati pristanak na posvojenje, ukazuje se potreba za uređenjem nove vrste sudskog postupka u kojem će sud svojom odlukom moći zamijeniti pristanak roditelja na posvojenje.

4. UZDRŽAVANJE (IZVAN) BRAČNIH DRUGOVA I DJETETA

Dosadašnje stanje ukazuje na potrebu da se institut uzdržavanja djeteta treba izostaviti iz temeljnog koncepta roditeljske skrbi u skladu sa suvremenim poimanjem instituta roditeljske skrbi, te ga tretirati kao samostalan institut: uzdržavanje između članova obitelji. Isto tako potrebno je razmisliti o uvođenju recipročne obveze punoljetnog unučeta da uzdržava baku i djeda ako oni to sami nisu u mogućnosti i ako su oni njega uzdržavali kad je to bilo potrebno radi dosljednog poštivanja temeljnog načela solidarnosti, dok bi punoljetno dijete koje se redovito školuje i prima uzdržavanje od roditelja trebalo imati dužnost informirati

roditelja o redovitom ispunjavanju obveza za svaku akademsku godinu.

5. SKRBNIŠTVO

Institut skrbništva potrebno je primarno mijenjati u odnosu na zaštitu odraslih osoba lišenih poslovne sposobnosti u skladu s Prema Konvenciji o pravima osoba s invaliditetom Hrvatska ima obvezu ne lišavati osobe s invaliditetom poslovne sposobnosti već poduzimati odgovarajuće mjere usmjerene na osiguravanje potrebne pomoći osobama s invaliditetom za ostvarivanje poslovne sposobnosti. Stoga je Hrvatska dužna izmijeniti sustav zamjenskog donošenja odluka, kao što je skrbništvo, u sustave koji se temelje na odlučivanju uz podršku. Kako je riječ o zadatku koji pretpostavlja postojanje cijelog sustava razvijene „infrastrukture“ potpuna primjena članka 12. Konvencije u ovom trenutku nije moguća jer bi ona značila izmjene cijelog niza postojećih propisa, donošenje novih, reformu sustava pravosuđa, socijalne skrbi i dr. za što je potrebno barem nekoliko godina pripremnih radnji.

U kontekstu mogućih promjena u području skrbništva potrebno je precizirati sadržaj skrbničke zaštite koja mora biti primjerena, individualizirana, te u skladu s dobrobiti štíćenika, dodati odredbe o zaštiti dostojanstva štíćenika, te prava na zaštitu od nasilja i bilo kojeg oblika ponižavajućeg postupanja i izričito odrediti da skrbnik može biti samo fizička osoba.

Dosadašnje stanje upućuje na razmišljanje o potrebipromijene dosadašnjeg koncepta lišenja poslovne sposobnosti i posljedično skrbničke zaštite odraslih, jer je u Republici Hrvatskoj danas oko 18000 osoba lišenih poslovne sposobnosti, a od toga je u više od 90% slučajeva riječ o potpunom lišenju poslovne sposobnosti, što zasigurno nije u skladu s odredbama Konvencije o pravima osoba s invaliditetom i Fakultativnim protokolom uz Konvenciju iz 2006. godine, kojima se osobama s invaliditetom i društvu šalje jasnu poruku da su pitanja osoba s invaliditetom pitanja ljudskih, građanskih prava, a ne, kao što se dosada često smatralo pitanje iz područja socijalne skrbi.

6. POSTUPCI PRED SUDOM

Uzimajući u obzir opisano uvođenje materijalno-pravnih promjena: reguliranje novih instrumenata, potrebu usklađivanja s međunarodnim i europskim dokumentima, kao i suvremene spoznaje u području obitelji i obiteljskih odnosa, potrebno je izvršiti i određene organizacijske, strukturne i procesne promjene u odnosu na sljedeće:

- suće i stručno osoblje obiteljskih sudova,
- sudjelovanje djeteta u postupku,
- sudjelovanje osoba lišenih poslovne sposobnosti u postupku,
- načela obiteljskih postupaka,
- troškove postupka,
- posebne parnične postupke,
- posebne izvanparnične postupke te
- postupke ovrhe i privremene mjere

2. CILJEVI

Ciljevi prijedloga Obiteljskog zakona su:

1. Ispunjavanje međunarodnih obveza Republike Hrvatske iz UN Konvencije o pravima djeteta (1989), UN Konvencije o pravima osoba s invaliditetom i Fakultativnog protokola uz Konvenciju iz (2006), Europske Konvencije o ostvarivanju prava djeteta (1996), Europske Konvencije o kontaktima s djecom (2003) i Europske Konvencije o posvojenju (2008).
2. Provedba zahtjeva Europskog suda za ljudska prava koji su izraženi u predmetima

protiv RH:

- K protiv Hrvatske, zahtjev br. 35030/04, presuda od 15.12.2005.
- X protiv Hrvatske, zahtjev br. 11223/04, presuda od 17.07.2008.
- G protiv Hrvatske, zahtjev br. 21188/09, presuda od 12.04.2011
- K protiv Hrvatske, zahtjev br. 46185/08, presuda od 21.06.2011.
- H i F protiv Hrvatske, zahtjev br. 51166/10, presuda od 09.08.2011.
- X.Y. protiv Hrvatske, zahtjev br. 5193/09, presuda od 03.11.2011.
- A.K. i L.K. protiv Hrvatske, zahtjev br.37956/11, presuda od 08.01.2013.

3. Usklađivanje nacionalnog zakonodavstva s procesnim zahtjevom u odnosu na dijete u vezi s Uredbom EU - Council Regulation (EC) No 220182003 of 27 November 2003 concerning Jurisdiction and the Recognition and Enforcement of Judgments in Matrimonial Matters and the Matters of Parental Responsibility repealing Regulation (EC) 1347/2000.

U svrhu ispunjavanja međunarodnih obveza, kao i u svrhu poboljšanja postojećih zakonskih rješenja u nacionalnom kontekstu prijedlogom Obiteljskog zakona će se mijenjati i dopunjavati instituti: razvoda, imovinski odnosi bračnih drugova, odnosi roditelja i djece, pravni položaja djeteta, roditeljska skrb, susreti i druženje s djetetom, mjere za zaštitu osobnih prava i interesa djeteta, posvojenje, skrbništvo i uzdržavanje. Odredbe koje uređuju postupak pred sudom biti će koncentrirane u dio Obiteljskog zakona koji uređuje postupke pred sudom.

Predloženim normativnim rješenjima namjera je postizanje sljedećih ciljeva:

1. prilagoditi institut razvoda braka načelu sporazumijevanja i prebacivanja odgovornosti za uređenje obiteljskih odnosa s države (sudova i centara za socijalnu skrb) na roditelje,
2. uvesti nove oblike i ojačati postojeće oblike izvansudske pomoći u rješavanju konfliktnih obiteljskih odnosa uvođenjem obaveznog savjetovanja i obiteljske medijacije. Obaveznim savjetovanjem država će (izvan)bračnim drugovima pružiti sustavnu stručnu pomoć prije formalnog pokretanja sudskih postupaka, kako bi se u svakom pojedinom slučaju individualne potrebe djece i roditelja najprije sporazumno definirale i oblikovale u sporazum - „plan o roditeljskoj skrbi“ izvan sudskog postupka, a potom u sudskom postupku provjerile i dobile snagu ovršne isprave.

Obiteljska medijacija pokazuje tri temeljne prednosti za većinu obitelji, osim u slučajevima u kojima postoje elementi obiteljskog nasilja:

- a) Povećava se osjećaj autonomnog odlučivanja i sposobnosti komunikacije sudionika obiteljske medijacije, odnosno članova obitelji koji su u konfliktnim odnosima.
 - b) Promicanje najboljeg interesa i dobrobiti djeteta koji se temeljem na smanjivanju konflikta i postizanju sporazuma.
 - c) Smanjenje financijskih troškova i emocionalnog stresa koji nužno prate sudski postupci u kojima se rješavaju obiteljski sporovi.
3. smanjiti prostor za manipulaciju djecom radi ostvarivanja roditeljskih interesa, primjerice krug osoba koje imaju pravo na ostvarivanje osobnih odnosa s djetetom treba uskladiti sa zahtjevima Europske konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda, uvažavajući pri tom s jedne strane činjenicu stvarnog postojanja zajedničkog obiteljskog života i brige o djetetu duže vrijeme, dok je s druge strane nužno uvažavati djetetovu volju i dobrobit, zatim pitanje preseljenja djeteta izričito zakonski regulirati na način kojim bi se onemogućilo omalovažavajuće ponašanje roditelja koji stanuje s djetetom, s obzirom da se neograničena sloboda preseljenja u praksi često koristi upravo s ciljem onemogućavanja drugog roditelja na susrete i druženje s djetetom itd.
 4. redefinirati pravni položaj djece u obiteljskom, građanskom i pravnom sustavu,
 5. redefinirati koncept prava na roditeljsku skrb i prava na ostvarivanje roditeljske skrbi te odrediti jasna pravila ostvarivanja roditeljske skrbi, prema kojima bi sadržaj roditeljske skrbi trebalo definirati kao: skrb o osobnim pravima djeteta, određivanje mjesta

- stanovanja djeteta, upravljanje djetetovom imovinom i zastupanje djeteta: zastupanje u osobnim stvarima i zastupanje u imovinskim stvarima,
6. propisati efikasnije instrumente zaštite djece bez odgovarajuće roditeljske skrbi,
 7. uvesti različite vrste stručne pomoći roditeljima u skrbi i odgoju djece,
 8. urediti sustav pravovremenog poduzimanja mjera obiteljsko-pravne zaštite od strane suda i centra za socijalnu skrb,
 9. dopuniti zakonske praznine u dijelu uređenja imovinskih odnosa bračnih drugova,
 10. zaštititi pravo na stanovanje u obiteljskom domu radi zaštite djetetove dobrobiti,
 11. urediti efikasniji postupak posvojenja propisivanjem nužnih elemenata procjene i obavezne stručne pripreme potencijalnih posvojitelja,
 12. omogućiti procjenu budućih odnosa djeteta i potencijalnog posvojitelja uvođenjem smještaja djeteta s ciljem posvojenja,
 13. uvesti sudsko rješavanje problema posvojenja bez pristanka roditelja,
 14. redefinirati koncept skrbničke zaštite,
 15. uskladiti vrste odluka i načine donošenja odluka o štíćenikovim osobnim i imovinskim interesima,
 16. uvesti obvezu izrade hrvatskih smjernica za određivanje uzdržavanja s obzirom na prihode roditelja, dob djeteta i broj uzdržavane djece radi jače pravne sigurnosti obveznika i ovlaštenika uzdržavanja te smanjenja sudskih postupaka u vezi s uzdržavanjem djece,
 17. izdvojiti institut privremenog uzdržavanja iz Obiteljskog zakona radi sustavnog uređenja posebnim propisom,
 18. urediti sudske postupke tako da sve procesne odredbe budu smještene u dio Zakona koji uređuje postupke pred sudom,
 19. organizacijski urediti područje obiteljskog sudskog postupanja,
 20. precizno urediti sudjelovanje djeteta u postupku pred sudom,
 21. precizno urediti sudjelovanje osoba lišenih poslovne sposobnosti u postupku pred sudom,
 22. redefinirati načela i pravila o troškovima obiteljskih postupaka,
 23. dopuniti pojedine i uvesti nove sudske parnične i izvanparnične postupke, te postupke ovrhe i privremenih mjera.
 24. precizno urediti izvanugovorne odgovornosti za štetu kojom bi se sankcionirala nedostatna kooperativnost u donošenju i provođenju odluka te spriječilo česte pojave otežavanja ili onemogućavanja ispunjenja prava na održavanje osobnih odnosa.

3. MOGUĆE OPCIJE

3.1. OPCIJA 1 – ne poduzimati ništa (nenormativno rješenje)

Zadržavanje na snazi važećeg Obiteljskog zakona značilo bi otvaranje sve većeg manevarskog prostora za produbljanje obiteljskih konfliktnih odnosa, manipuliranje djecom u postupcima prije i nakon razvoda braka, ugrožavanje prava djeteta na zajednički skrb oba roditelja ako nije ugrožena djetetova dobrobit, izostanak pružanja primjerene i intenzivne stručne pomoći i potpore roditeljima i djeci radi zaštite prava djeteta na život u obitelji, te eliminiranje mogućnosti uvođenja novih mehanizama, instrumenata, mjera i procesnih pravila nužnih za unaprjeđenje prakse centara za socijalnu skrb i sudova.

Brojne postojeće odredbe nisu usklađene s međunarodnim obvezama Republike Hrvatske, a u raznim slučajevima nejasnoće i nedorečenosti odredaba dovode do pokretanja postupaka pred Europskim sudom za ljudska prava.

Također, oskudan izbor postojećih mjera za zaštitu prava i dobrobiti djeteta i stručne pomoći

roditeljima uvjetuje intenziviranje sporova u obiteljskim odnosima te bitno utječe na (ne)pravovremenost poduzimanja mjera od strane centara za socijalnu skrb i sudova.

3.2. OPCIJA 2: - (nenormativno rješenje)

Nenormativno rješenje nije moguća opcija, jer Obiteljski zakon mora biti usklađen s međunarodnim obvezama Republike Hrvatske iz Konvencije o ostvarivanju prava djece (1996) i Konvencije o kontaktima s djecom (2003).

Također je neophodno usklađivanje nacionalnog zakonodavstva s procesnim zahtjevom u odnosu na dijete u vezi s Uredbom EU - Council Regulation (EC) No 2201/2003 of 27 November 2003 concerning Jurisdiction and the Recognition and Enforcement of Judgments in Matrimonial Matters and the Matters of Parental Responsibility repealing Regulation (EC) 1347/2000.

3.3. OPCIJA 3: - (normativno rješenje)

Obiteljskim zakonom će se mijenjati i dopunjavati odredbe koje uređuju: razvod, pravni položaja djeteta, odnos roditelja i djece, roditeljsku skrb, ostvarivanje roditeljske skrbi, ostvarivanje osobnih odnosa s djetetom, mjere za zaštitu osobnih prava i interesa djeteta, posvojenje, skrbništvo, uzdržavanje i postupak pred sudom.

3.4. OPCIJA 4: - (normativno rješenje)

Alternativno normativno rješenje, koje bi se svelo na donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Obiteljskog zakona, nije izgledno, jer je važeći Obiteljski zakon već mijenjan – 116/03, 17/04, **136/04**, **107/07**, 61/11. Osim toga, predloženo normativno rješenje uvjetovano je potrebom uvođenja brojnih novih mjera i instrumenata, usklađivanja s europskim i međunarodnim dokumentima, ali i trendovima, posebice u području ljudskih prava, koje nije moguće ugraditi niti uskladiti s konceptom postojećeg propisa.

4. USPOREDBA OPCIJA

Opcije	Koristi	Troškovi
Opcija 1: Ne poduzimati ništa	Nema – upitno poštivanje međunarodnih obveza RH preuzetih međunarodnim ugovorima i proizašlih iz presuda Eurpskog suda za ljudska prava.	Mogućnost povećanih troškova koji terete državni proračun uslijed povećanog broja sudskih postupaka kao posljedice nedorečenosti i nejasnoća pojedinih odredbi.
Opcija 2: (nenormativno rješenje)	Ne razmatra se.	-
Opcija 3: (normativno rješenje)	Novi Obiteljski zakon će mijenjati i dopunjavati institute: razvoda, pravnog položaja djeteta, roditeljske skrbi, ostvarivanje roditeljske skrbi, ostvarivanja osobnih odnosa s djetetom, mjere za zaštitu osobnih prava i interesa djeteta, posvojenja i skrbništva.	U početku uspostave cjelokupnog novog načina reguliranja obiteljsko pravne zaštite bit će potrebno osigurati određena dodatna financijska sredstva, dok će dugoročno ova rješenja dovesti do ekonomičnijeg postupka.
Opcija 4:	Donošenje Izmjena i dopuna	Povećani troškovi zbog pokretanja

(normativno rješenje)	Obiteljskog zakona nije izgledno jer je postojeći Obiteljski zakon već mijenjan više puta (2003., 2004., 2007. i 2011. godine) te konceptualno nije usklađen s europskim i međunarodnim standardima.	postupaka pred Europskim sudom za ljudska prava.

5. SAVJETOVANJE

Internetsko savjetovanje je provedeno u razdoblju od 8. svibnja 2013. godine do 08. lipnja 2013. godine.

Javni skup o Tezama za Nacrt prijedloga Obiteljskog zakona i Nacrtu prijedloga iskaza za Obiteljski zakon održan je 28. svibnja 2013. godine.

Okrugli stol o Tezama i Prijedlogu iskaza za Obiteljski zakon održan je 04. lipnja 2013. godine.

U razdoblju provedbe internetskog savjetovanja prikupljeno je 35 obrazaca s mišljenjima, primjedbama i prijedlozima zainteresirane javnosti.

Prihvaćeno je 86 primjedaba na Nacrt prijedloga iskaza s tezama za Obiteljski zakon.

Ažurirani Nacrt prijedloga iskaza s tezama za Obiteljski zakon, upućen je zajedno sa dopisom Ministarstva socijalne politike i mladih, KLASA: 011-02/12-01/3, URBROJ: 519-03-2-2/1-13-12 od 10. srpnja 2013. godine na mišljenje nadležnim tijelima: Ministarstvu gospodarstva, Ministarstvu poduzetništva i obrta, Ministarstvu rada i mirovinskog sustava, Ministarstvu zaštite okoliša i prirode, Ministarstvu zdravlja, Ministarstvu financija, Ministarstvu pravosuđa, Ministarstvu uprave, Ministarstvu unutarnjih poslova, Ministarstvu vanjskih i europskih poslova, Ministarstvu znanosti, obrazovanja i sporta, Uredu za zakonodavstvo Vlade Republike Hrvatske, Agenciji za zaštitu tržišnog natjecanja. U roku od 15 dana od dana primitka Nacrta prijedloga iskaza s tezama za Obiteljski zakon, sljedeća tijela su dostavila svoje mišljenje:

1. Ministarstvo gospodarstva, koje nije imalo primjedbi,
2. Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, koje nije imalo primjedbi,
3. Ministarstvo zdravlja, koje nije imalo primjedbi,
4. Ministarstvo financija, koje nije imalo primjedbi,
5. Ministarstvo pravosuđa, čije su primjedbe djelomično uvažene,
6. Ministarstvo uprave, čije su primjedbe djelomično uvažene,
7. Ministarstvo unutarnjih poslova, čija primjedba nije uvažena, jer je vezana uz dužnost roditelja da nadziru dijete u njegovom druženju s drugim osobama i zabrani noćnih izlazaka bez pratnje roditelja ili osoba od povjerenja roditelja, a u istoj primjedbi se traži da se u propis koji se donosi unesu odredbe o postupanje policije, što nije moguće prihvatiti,
8. Ministarstvo vanjskih i europskih poslova, koje nije imalo primjedbi,
9. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, čije su primjedbe uvažene,
10. Ured za zakonodavstvo Vlade Republike Hrvatske, koji se izjasnio da nije nadležan za davanje mišljenja na predmetni nacrt prijedloga iskaza.

Internetsko savjetovanje o Nacrtu prijedloga Obiteljskog zakona i o Prijedlogu iskaza za Nacrt prijedloga Obiteljskog zakona.

Stručni nositelj izrade Nacrta prijedloga Obiteljskog zakona proveo je savjetovanje s javnošću i zainteresiranom javnošću u skladu sa Zakonom o procjeni učinaka propisa i Uredbom o provedbi postupka procjene učinaka propisa.

Navedeno savjetovanje provedeno je u razdoblju od 08. kolovoza do 16. rujna 2013.godine. Na okruglom stolu, dana 06. rujna 2013. godine, provedeno je javno izlaganje sadržaja Nacrta prijedloga Obiteljskog zakona i Prijedloga iskaza za isti propis.

U razdoblju provedbe internetskog savjetovanja prikupljen je 41 obrazac s mišljenjima, primjedbama i prijedlozima zainteresirane javnosti.

Prihvaćeno je 105 primjedbi na Nacrt prijedloga Obiteljskog zakona s Prijedlogom iskaza.

Nacrt prijedloga Obiteljskog zakona s Prijedlogom iskaza, upućeni su zajedno sa dopisom Ministarstva socijalne politike i mladih, KLASA:011-02/12-01/3 od 28. listopada 2013. godine na mišljenje nadležnim mjerodavnim tijelima: Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo rada i mirovinskog sustava, Ministarstvo uprave, Ured za zakonodavstvo, Ministarstvo gospodarstva, Ministarstvo zdravlja, Ministarstvo poduzetništva i obrta, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta, Pravobraniteljica za djecu, Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova, Pravobraniteljica za osobe s invaliditetom, Ured pučkog pravobranitelja, Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja, Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo financija i Ministarstvo vanjskih i europskih poslova. U roku od 15 dana od dana primitka Nacrta prijedloga Obiteljskog zakona s Prijedlogom iskaza, slijedeća tijela su dostavila svoje mišljenje:

1. Ministarstvo unutarnjih poslova
2. Ministarstvo rada i mirovinskog sustava
3. Ministarstvo uprave
4. Ured za zakonodavstvo
5. Ministarstvo gospodarstva
6. Ministarstvo zdravlja
7. Ministarstvo poduzetništva i obrta
8. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta
9. Pravobraniteljica za djecu
10. Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova
11. Pravobraniteljica za osobe s invaliditetom
12. Ured pučkog pravobranitelja
13. Ministarstvo zaštite okoliša i prirode
14. Ministarstvo financija i
15. Ministarstvo vanjskih i europskih poslova.

6. PREPORUČENA OPCIJA

Temeljem provedenog savjetovanja, a budući da je potrebno u velikoj mjeri izmijeniti odredbe važećeg Obiteljskog zakona, predlaže se opcija 3., odnosno izrada potpuno novog zakonskog rješenja. Naime, u poglavlju 4. ovoga obrasca USPOREDBA OPCIJA, zaključeno je da preporučena opcija, dakle opcija 3., dovodi do rješenja za utvrđene probleme, ali donosi i najviše koristi u odnosu na ukupne troškove svih drugih opcija. Prema tome opcija 3. je najkorisnija, uz najmanje troškova. Početni troškovi potrebni za provedbu opcije 3. su opravdani (prezentacija novog Obiteljskog zakona na stručnoj i općoj razini, uz jačanje stručnih, kadrovskih kapaciteta ustanova socijalne skrbi, pravosudnog sustava i Ministarstva socijalne politike i mladih).

Opcija 3. smatra se izuzetno korisnom i optimalnom. Novi Obiteljski zakon uredit će, u većem dijelu, odredbe koje se odnose na: razvod, pravni položaja djeteta, odnos roditelja i djece, roditeljsku skrb, ostvarivanje roditeljske skrbi, ostvarivanje osobnih odnosa s djetetom, mjere za zaštitu osobnih prava i interesa djeteta, posvojenje, skrbništvo, uzdržavanje i postupak pred sudom. Stoga zbog velikog obuhvata izmjena koje se zahtijevaju u tekstu Obiteljskog zakona, predlaže se donošenje potpuno novog zakonskog teksta. Novi Obiteljski zakon će jasnije i preciznije urediti sve prethodno navedene pravne institute sadržane u istom

zakonu.

7. PRAĆENJE PROVEDBE I EVALUACIJA

Ministarstvo socijalne politike i mladih prikuplja godišnje podatke neposredno od centara za socijalnu skrb, obiteljskih centara, domova socijalne skrbi i drugih dionika u području obiteljsko-pravne zaštite u Republici Hrvatskoj. Praćenje provedbe Obiteljskog zakona provodi se sukladno područjima, a posebno u odnosu na uvođenje novih odredaba i obiteljsko-pravnih instrumenata za područja: brak i razvod, odnos roditelja i djece, posvojenje, uzdržavanje (izvan)bračnih drugova i djeteta, skrbništvo i postupke pred sudom. Za evaluaciju provedbe Obiteljskog zakona i nadalje će se prikupljati statistički podaci prema svim kategorijama za Godišnje izvješće Ministarstva socijalne politike i mladih (vidjeti tablicu privitka u točki 8. ovog Prijedloga iskaza) uz uvođenje novih područja praćenja u skladu s novim odredbama i instrumentima obiteljsko-pravne zaštite. Sukladno prikupljenim podacima i pokazateljima promjena usklađivat će se provedba te predlagati smjernice i konkretne mjere kako bi se postigli strateški ciljevi definirani u točki 2. ovog Prijedloga iskaza.

8. PRILOZI

I. Mišljenja nadležnih, mjerodavnih tijela na Nacrt prijedloga Obiteljskog zakona s Prijedlogom iskaza dostavili su kako slijedi:

1. Ministarstvo unutarnjih poslova od (Broj: 511-01-152-62128/2-2013 od 28.10.2013.)
2. Ministarstvo rada i mirovinskog sustava od (Klasa: 011-01/13-01/138; Ur.broj: 524-02-13-2 od 07.11.2013.)
3. Ministarstvo uprave (Klasa: 011-01/13-01/0651; Ur.broj: 515-01/3-13-02 od 11.11.2013.)
4. Ured za zakonodavstvo (Klasa: 011-02/13-01/367; Ur.broj: 50501-4/3-13-2 od 6.11.2013.)
5. Ministarstvo gospodarstva (Klasa: 011-01/13-01/291; Ur.broj: 526-02-02-02/1-13-2 od 08.11.2013.)
6. Ministarstvo zdravlja (Klasa: 011-02/13-06/265; Urbroj: 534-10-1-1-1/2-13-08 od 15.11.2013.)
7. Ministarstvo poduzetništva i obrta (Klasa: 011-01/13-01/183; Ur.broj: 516-01/12-13-2 od 11.11.2013.)
8. Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta (Klasa: 011-01/13-01/00156; Ur.broj: 533-18-13-0002 od 11.11.2013.)
9. Pravobraniteljica za djecu (DPR-011-01/13-029 od 8.11.2013.)
10. Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova (Ev.broj: PRS 12-03/13-211; Ur.broj: 14-13-6 od 5.11.2013.)
11. Pravobraniteljica za osobe s invaliditetom (Broj: POSI-1.15.5.-664/13-07-02 od 8.11.2013.)
12. Ured pučkog pravobranitelja (Broj: P.P.R. – 15-08-351/13 od 12.11.2013.)
13. Ministarstvo zaštite okoliša i prirode (Klasa: 011-04/13-01/121; Ur.broj: 517-04-13-2 od 04.11.2013.)
14. Ministarstvo financija (Klasa: 011-01/13-01/461; Ur.broj: 513-07-21-01/13-3 od 07.11.2013.)
15. Ministarstvo vanjskih i europskih poslova (Klasa: 011-02/13-01/231; Ur.broj: 521-IV-01-01-13-2 od 12.11.2013.)
16. Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (Klasa: 011-01/2013-02/025; Ur.broj: 580-07/26-2013-003 od 21.11.2013.) i
17. Ministarstvo pravosuđa (Klasa: 011-02/13-01/316; Ur.broj: 514-02-01-02-02-13-07 od 21.11.2013.)

II. Izvješće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću o Nacrtu prijedloga Obiteljskog zakona s Prijedlogom iskaza.